

STYCZEŃ

Kalendarium styczeń 1989

1

- Rząd znosi kartki na benzynę, talony na samochody i na węgiel.

4

- W Klarysewie odbywa się spotkanie przedstawicieli władz (Mieczysław F. Rakowski, Józef Czyrek, Stanisław Ciosek i Władysław Loranc) i Kościoła (kard. Franciszek Macharski, abp Jerzy Stroba, ks. Alojzy Orszulik). M.F. Rakowski: [...] *Mam wizję przedterminowych wyborów do Sejmu i to w kwietniu, by przerwać niestabilną sytuację w Polsce. Gdyby taka idea została przyjęta, poprzedzona by musiała być prawdziwym porozumieniem narodowym w sprawie wspólnego programu i podziału mandatów w Sejmie. [...] Wydaje się, że po wyborach byłby czas i korzystne warunki do powstania „Solidarności” według wynegocjowanej formuły. [...]*
- Studenci Uniwersytetu Śląskiego urządzą manifestacyjny przemarsz ulicami Katowic pod hasłem żądania legalizacji Niezależnego Zrzeszenia Studentów. Na transparentach m.in. napis: „5 stycznia 1982 r. komuniści rozwiązali, ale nie zniszczyli NZS”. Interweniuje milicja, zatrzymując kilka osób.

5

- W Gdańsku w czasie konferencji prasowej dochodzi do publicznego sporu między Lechem Wałęsą a Andrzejem Gwiazdą, który ponawia żądanie zwołania Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, wybranej na Krajowym Zjeździe Delegatów w 1981 r. L. Wałęsa uważa, że radykalizm niektórych działaczy (skupionych wokół Gwiazdy) zmniejsza szansę uzyskania przez „Solidarność” legalnego statusu. L. Wałęsa zapowiada w ostrych słowach, że w przypadku wzrostu znaczenia tzw. Grupy Roboczej

Komisji Krajowej, która może zagrozić jednności Związku, zostanie ona zlikwidowana.

6

- Stanisław Ciosek rozmawia z Tadeuszem Mazowieckim i ks. Alojzym Orszulikiem m.in. o zmianach ustrojowych i przyspieszeniu wyborów parlamentarnych. Podaje propozycje procentowego podziału mandatów, sposobu wyboru prezydenta i parlamentu.

9

- W Kopalni Węgla Kamiennego Morcinek k. Jastrzębia-Zdroju strajkuje ponad 1,3 tys. osób. Żądania pracowników dotyczące dodatków za pracę szkodliwą dla zdrowia zostają przyjęte.

11

- Kolejne spotkanie Stanisława Cioska z Tadeuszem Mazowieckim i ks. Alojzym Orszulikiem w Warszawie. S. Ciosek mówi o odwieszeniu „Solidarności” w ciągu roku – dwóch lat, po okresie próby, i o kandydacie na prezydenta – gen. Wojciechu Jaruzelskim. T. Mazowiecki mówi o kandydacie – Lechu Wałęsie.

16-18

- W Warszawie obraduje druga tura X Plenum KC PZPR. Pod groźbą podania się do dymisji 4 członków Biura Politycznego (W. Jaruzelskiego, Cz. Kiszczaka, M.F. Rakowskiego i F. Siwickiego) KC uchwała wotum zaufania dla BP w jego dotychczasowym składzie i przyjmuje „Stanowisko” w sprawie pluralizmu politycznego i związkowego, przesądzające legalizację „Solidarności”: *Komitet Centralny widzi potrzebę i możliwość włączenia do systemu politycznego konstruktywnej opozycji. [...] Biorąc pod uwagę postępy w dialogu politycznym i demokratyzacji życia oraz potrzeby rozwoju kraju, Komitet Centralny opowiada się za zniesieniem – w warunkach porozumienia narodowego – ograniczeń w tworzeniu nowych związków zawodowych. [...] Za ustawą głosuje 143 członków KC, 32 jest przeciw, 14 wstrzymuje się od głosu.*

21

- Na plebanii kościoła św. Karola Boromeusza w Warszawie zamordowany zostaje 75-letni ks. prałat Stefan Niedzielak. Zamordowany ksiądz był kapelanem Armii Krajowej,

organizacji Wolność i Niezawisłość, a później „Solidarności”, był twórcą powązkowskiego sanktuarium Polaków poległych na Wschodzie i inicjatorem powołania wspólnoty Rodzina Katyńska – Rodzina Polska. Dzień wcześniej ks. S. Niedzielak mówił swemu koledze o pogroźkach, jakie otrzymywał w ostatnim czasie („Przestań rozrabiać, bo zginiesz jak Popiełuszko”). Sekcja zwłok wykazuje, że przyczyną śmierci było złamanie kręgosłupa; oprócz tego stwierdzono pęknięcie szczęki, złamanie nosa i liczne sińce na całym ciele.

22

- Z oświadczenia KKW NSZZ „Solidarność”, opublikowanego po raz pierwszy również przez prasę oficjalną: [...] KKW NSZZ „Solidarność” traktuje uchwałę Plenum KC PZPR o przywróceniu pluralizmu związkowego i legalizacji NSZZ „Solidarność” jako zasadniczy krok w kierunku dialogu społecznego. Oczekujemy, że w ślad za tą uchwałą zostaną podjęte odpowiednie decyzje organów państwowych. Stwierdzamy, że powstała możliwość negocjacji dotyczących „Solidarności” oraz spraw kraju. Lech Wałęsa deleguje do organizowania rozmów z władzami PRL: Zbigniewa Bujaka, Władysława Frasyniuka i Mieczysława Gila.

24

- Stanisław Ciosek, Tadeusz Mazowiecki i ks. Alojzy Orszulik ustalają szczegóły następnego spotkania zespołów roboczych pod przewodnictwem Lecha Wałęsy i gen. Czesława Kiszczaka.

27

- W Magdalence na spotkaniu gen. Czesława Kiszczaka z Lechem Wałęsą oraz Tadeuszem Mazowieckim i Bronisławem Geremkiem zostaje uzgodniony termin oraz tryb pracy „okrągłego stołu”: [...] zasiądzie przy nim 56 osób, w tym 20 z opozycji, 6 z OPZZ, 14 z koalicji (PZPR, ZSL, SD, Stowarzyszenie PAX, Unia Chrześcijańsko-Społeczna, Polski Związek Katolicko-Społeczny), 14 „niezależnych autorytetów” oraz 2 przedstawiciele Kościoła. Przy „okrągłym stole” ma być określony termin i procedura reaktywowania „Solidarności”.
- Zbiera się pierwsze jawne po 13 XII 1981 Walne Zebranie Delegatów NZS Uniwersytetu Warszawskiego. Przewodniczącym zostaje Tomasz Ziemiński, wiceprzewodniczącymi Piotr Ciompa i Mariusz Kamiński.

- W Białymstoku zamordowany zostaje 31-letni ks. Stanisław Suchowolec, duszpasterz miejscowej „Solidarności”. Został znaleziony na plebanii w Dojlidach, w mieszkaniu, z którego wydobywał się dym. Leżał na podłodze, przykryty kołdrą. Żadnych śladów pożaru nie stwierdzono, meble i podłogę pokrywała warstwa sadzy. Następnego dnia jego współpracowniczka z Komisji Interwencji i Praworządności „Solidarności” przekazuje informacje o kilku dotychczasowych zamachach na życie księdza (m.in. o pobiciu przez „nieznanych sprawców”, dwukrotnym poważnym uszkodzeniu samochodu, podpaleniu mieszkania jego rodziców).